МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН	ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ СӘЛАМӘТЛЕК САКЛАУ МИНИСТРЛЫГЫ

ПРИКАЗ **БОЕРЫК**

г. Казань

28.03.2023 **№ 590**

Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының 12.09.2019 № 251 «Казан һәм Яр Чаллы шәһәрләре сугышлар ветераннары өчен госпитальләрендә гражданнарның льготалы категорияләренә медицина ярдәмен оештыру турында» боерыгына Кушымта № 1гә үзгәреш кертү турында

«Ветераннар турында» 1995 елның 12 гыйнварындагы 5-ФЗ номерлы Федераль законга үзгәрешләр кертү белән бәйле рәвештә, сугышларда катнашучыларга, инвалидларга һәм аларга тиңләштерелгән Россия Федерациясе гражданнарының Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче башка категорияләре буенча медицина ярдәмен оештыруны камилләштерү максатларында боерык бирәм:

«Казан һәм Яр Чаллы шәһәрләре сугышлар ветераннары өчен госпитальләрендә гражданнарның льготалы категорияләренә медицина ярдәмен оештыру турында» 12.02.2019 № 251 Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының боерыгына кушымта № 1гә (Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының 30.03.2020 № 566 боерыгына кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) үзгәрешләр кертергә, аны яңа редакциядә бәян итәргә.

Министр вазифаларын башкаручы М.М.Миңнуллин

Э.Х.Янгирова
8 (843) 222-70-26

Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгының 12.09.2019 № 251 боерыгына (Татарстан Республикасы Сәламәтлек саклау министрлыгы редакциясендә 28.03.2023 № 590)
Кушымта № 1

Татарстан Республикасы территориясендә Россия Федерациясе гражданнарына түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең Дәүләт гарантияләре программасы кысаларында Казан шәһ. «Сугышлар ветераннары өчен госпиталь» ДАССУдә һәм Яр Чаллы шәһ. «Сугышлар ветераннары өчен госпиталь» ДАССУдә медицина ярдәме алуга хокуклары булган Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче Россия Федерациясе гражданнарының льготалы категорияләре исемлеге

Категория исеме	Категориягә кертү өчен нигез
1. Бөек Ватан Сугышы ветераннары:	
1) Бөек Ватан сугышында катнашучылар: а) гражданнар сугышы чорында, Бөек Ватан сугышы чорында яки Ватанны саклау буенча башка хәрби операцияләр чорында хәрәкәттәге армия составына керүче хәрби частьләрдә, штабларда һәм учреждениеләрдә хәрби хезмәт үткән (хәрби частьләрдә тәрбияләнүчеләр һәм юнгаларны кертеп) яки вакытлыча анда булган хәрби хезмәткәрләр, шул санда запаска (отставкага) җибәрелгәннәр, шулай ук гражданнар сугышы яки Бөек Ватан сугышы чорында СССРның вакытлыча оккупацияләнгән территорияләрендә эш иткән партизаннар һәм яшерен оешмалар әгъзалары; б) оборонасында катнашу хәрәкәттәге армия хәрби частьләрнең хәрби хезмәткәрләре өчен билгеләнгән льготалы шартларда пенсияләр билгеләү өчен тиешле еллар эшләгәнгә исәпләнә торган шәһәрләрдә Бөек Ватан сугышы чорында хәрби хезмәт үткән хәрби хезмәткәрләр, шул санда запаска (отставкага) җибәрелгәннәр, эчке эшләр органнарының һәм дәүләт иминлеге органнарының рядовой һәм җитәкче составы шәхесләре; в) Бөек Ватан сугышы чорында хәрәкәттәге армия составына кергән хәрби частьләрдә, штабларда һәм учреждениеләрдә штат вазыйфалары биләгән яисә әлеге чорда оборонасында катнашу хәрәкәттәге армия хәрби частьләренең хәрби хезмәткәрләре өчен билгеләнгән льготалы шартларда пенсияләр билгеләү өчен тиешле еллар эшләгәнгә исәпләнә торган	1995 елның 12 гыйнварыннан № 5-ФЗ «Ветераннар турында», 2 статьясы; «Россия Федерациясенең аерым закон актларына, «Камалышта калган Севастопольдә яшәүче» билгесе белән бүләкләнгән затларны Бөек Ватан сугышы ветераннарына кертү һәм аларга хокукый гарантияләр билгеләү өлешендә, үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 22 декабрендәге 431-ФЗ номерлы Федераль закон, 2 статья.

шәһәрләрдә булган армиянең һәм флотның, гаскәрләренең һәм эчке эшләр органнарының, дәүләт иминлеге органнарының ялланган составы шәхесләре; г) Бөек Ватан сугышы чорында гамәлдәге армия составына кергән хәрби частьләрдә, дошманның тылында яки башка дәүләтләр территорияләрендә махсус йөкләмәләр башкарган разведка, контрразведка хезмәткәрләре; д) Бөек Ватан сугышы чорында Кызыл Армия сафларындагы шәхесләр сыйфатында күчерелгән һәм хәрәкәттәге фронтларның тыл чикләрендә яки хәрәкәттәге флотларның операция зоналары чикләрендә армия һәм флот мәнфәгатьләрендә йөкләмәләр үтәгән предприятиеләр һәм хәрби объектлар, халык комиссариатлары, ведомстволар хезмәткәрләре, шулай ук Бөек Ватан сугышы чорында хәрәкәттәге армиягә командировкага җибәрелгән учреждениеләр һәм оешмалар (шул санда мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре һәм оешмалары) хезмәткәрләре, үзәк газеталар, журналлар, ТАСС, Совинформбюро һәм радио корреспондентлары, Документаль фильмнар (кинохроника) үзәк студиясе кинооператорлары; е) Бөек Ватан сугышы чорында дошман десантларына каршы көрәш буенча хәрби операцияләрдә һәм хәрәкәттәге армия составына кергән хәрби частьләр белән берлектә хәрби хәрәкәтләрдә катнашкан, шулай ук 1944 елның 1 гыйнварыннан башлап 1951 елның 31 декабренә кадәрге чорда Украина, Белоруссия, Литва, Латвия һәм Эстония территорияләрендә милли подпольены бетерү буенча хәрби операцияләрдә катнашкан хәрби хезмәткәрләр, шул исәптән запаска (отставкага) җибәрелгәннәр, эчке эшләр органнарының һәм дәүләт иминлеге органнарының рядовой һәм җитәкче составы шәхесләре, сугышчылар һәм истребительләр батальоннарының, взводларның һәм халыкны яклау отрядларының командалы составы. Бөек Ватан сугышы чорында хәрәкәттәге флот составына кермәгән бүлекчәләрдә хәрби траллау операцияләрендә катнашкан, шулай ук 1941 елның 22 июненнән башлап 1945 елның 9 маена кадәрге чорда СССРның Осоавиахим оешмалары һәм җирле хакимият органнары тарафыннан территорияләрне һәм объектларны миналардан арындыру, сугыш кирәк-яраклары һәм хәрби техника җыю өчен җәлеп ителгән шәхесләр; ж) партизан отрядлары, яшерен төркемнәр, Бөек Ватан сугышы чорындагы фашистларга каршы башка формированиеләр составында башка дәүләтләр	

территорияләрендә фашист Германиясенә һәм аның союздашларына каршы хәрби хәрәкәтләрдә катнашкан шәхесләр; з) 1941 елның 22 июненнән башлап 1945 елның 3 сентябренә кадәрге чорда кимендә алты ай хәрәкәттәге армия составына кермәгән хәрби частьләрдә, учреждениеләрдә, хәрби уку йортларында хәрби хезмәт үткән хәрби хезмәткәрләр, шул санда запаска (отставкага) җибәрелгәннәр; күрсәтелгән чорда хезмәт өчен СССР орденнары яки медальләре белән бүләкләнгән хәрби хезмәткәрләр; и) «Ленинград оборонасы өчен» медале белән бүләкләнгән шәхесләр, 1941-1945 еллардагы Бөек Ватан сугышы чорында хәрби хәрәкәтләргә бәйле яралану, контузия алу яки имгәнү сәбәпле балачактан инвалид булганнар; 2) хәрәкәттәге фронтларның тыл чикләрендә, хәрәкәттәге флотларның операция зоналары чикләрендә, тимер юллар һәм автомобиль юлларының фронт буендагы участокларында һава Һөҗүменә каршы оборона объектларында, җирле һава һөҗүменә каршы оборонада, оборона корылмалары, хәрби-диңгез базалары, аэродромнар һәм башка хәрби объектлар төзелешендә эшләгән шәхесләр; Бөек Ватан сугышы башланганда башка дәүләтләр портларында ирektән мәхрүм ителгән транспорт флоты суднолары экипажлары әгъзалары; 3) «Блокадалы Ленинградта яшәүчегә» билгесе белән бүләкләнгән, «Камалышта калган Севастопольдә яшәүче» билгесе белән бүләкләнгән затлар; 4) СССРның вакытлыча оккупацияләнгән территорияләрендә эшләү чорын кертмичә, 1941 елның 22 июненнән 1945 елның 9 маена кадәрге чорда кимендә алты ай тылда эшләгән шәхесләр; Бөек Ватан сугышы чорында фидакарь хезмәт өчен СССР орденнары яки медальләре белән бүләкләнгән шәхесләр.	
2. Хәрби хәрәкәтләр ветераннары::	
1) хәрби хезмәткәрләр, шул исәптән запаска (отставкага) җибәрелгән хәрби бурычлы, хәрби җыеннарга чакырылган, Эчке эшләр органнарының, милли гвардия гаскәрләренең һәм дәүләт куркынычсызлыгы органнарының гади һәм башлык составы затлары, күрсәтелгән органнар хезмәткәрләре, СССР Оборона министрлыгы хезмәткәрләре һәм Россия Федерациясе Оборона министрлыгы хезмәткәрләре, җинаять-башкарма системасы учреждениеләре һәм органнары, Россия Федерациясе мәҗбүри үтәү органнары хезмәткәрләре, СССР дәүләт хакимияте органнары,	1995 елның 12 гыйнварыннан № 5-ФЗ «Ветераннар турында», 3 статьясы; «Россия Федерациясен мәҗбүри үтәү органнарында хезмәт итү һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 1 октябрендәге 328-ФЗ номерлы Федераль закон, 98 статья; «Ветераннар турында «Федераль законның 3 һәм 4 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 2019 елның 2 августындагы 320-ФЗ номерлы

Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары тарафыннан башка дәүләтләргә җибәрелгән һәм бу дәүләтләрдә хезмәт вазыйфаларын башкарганда хәрби гамәлләрдә катнашучылар, шулай ук Россия Федерациясе территориясендәге хәрби гамәлләрдә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары карарлары нигезендә катнашучылар; 1.1) Федераль куркынычсызлык хезмәтенең хәрби хезмәткәрләре, шул исәптән запаска (отставкага)киткәннәр, Россия Федерациясе территориясенә коралллы һөҗүмне чагылдыру буенча бурычларны үтәгән, шулай ук 2022 елның 24 февраленнән Украина, Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы территорияләрендә махсус хәрби операция уздыру районнары янындагы Россия Федерациясе дәүләт чигендә һәм Россия Федерациясе субъектларының чик буе территорияләрендә Коралллы провокация барышында бурычларын үтәгән; 2) 1945 елның 10 маеннан башлап 1951 елның 31 декабренә кадәрге чорда СССР территориясендә һәм башка дәүләтләр территорияләрендә территорияләрне һәм объектларны миналардан арындыру буенча хөкүмәтнең хәрби заданиеләрен үтәгәндә операцияләрдә, шул санда 1945 елнаң 10 маеннан башлап 1957 елның 31 декабренә кадәрге чорда хәрби траллау буенча операцияләрдә катнашкан хәрби хезмәткәрләр, шул исәптән запаска (отставкага) җибәрелгәннәр, эчке эшләр органнарының һәм дәүләт иминлеге органнарының рядовой һәм җитәкче составы шәхесләре; 2.1) Дагыстан Республикасы башкарма хакимияте органнары карарлары нигезендә Дагыстан Республикасы территориясендә 1999 елның августыннан сентябренә кадәрге чорда контртеррористик операцияләрдә Дагыстан Республикасы үз-үзеңне яклау отрядлары составында хәрби хәрәкәттә катнашкан шәхесләр; 2.2) 2022 елның 24 февраленнән Украина, Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы территорияләрендә, шулай ук 2022 елның 30 сентябреннән Запорожск өлкәсе һәм Херсон өлкәсе территорияләрендә махсус хәрби операция барышында Россия Федерациясе Коралллы көчләренә йөкләнгән бурычларны үтәүгә ярдәм итүче Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары карары буенча төзелгән ирекле формированиеләргә кергән затлар; 3) Әфгәнстанда сугыш хәрәкәтләре алып барылган чорда йөкләр китерү өчен Әфгәнстанга җибәрелгән автомобиль батальоннарының хәрби хезмәткәрләре;	Федераль закон, 1 статья «Ветераннар турында» Федераль законның 3 һәм 4 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 4 августындагы № 360-ФЗ Федераль закон, 1 статья; «Ветераннар турында «Федераль законга үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 21 ноябрендәге № 450-ФЗ Федераль закон, 1 статья; «Хәрби хезмәтне, Эчке эшләр органнарында, Янгынга каршы дәүләт хезмәтендә, наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр әйләнешен контрольдә тоту органнарында, җинаять-башкарма системасы учреждениеләрендә һәм органнарында, Россия Федерациясе Милли гвардиясе гаскәрләрендә, мәҗбүри үтәтү органнарында хезмәтне үтүче затларны, һәм аларның гаиләләрен пенсия белән тәэмин итү турында» Россия Федерациясе Законының 45 статьясына үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 16 февралендәге № 14-ФЗ федераль закон һәм «Ветераннар турында» Федераль закон, 2 статья; «Ветераннар турында «Федераль законның 3 һәм 16 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында»2022 елның 14 июлендәге № 281-ФЗ Федераль закон.

4) Әфгәнстанда сугыш хәрәкәтләре алып барылган чорда Әфгәнстанга СССР территориясеннән хәрби заданиеләргә очышлар ясаган очу составының хәрби хезмәткәрләре; 5) башка дәүләтләр территорияләрендә булган һәм анда хәрби хәрәкәтләр барган чорда СССР Кораллы Көчләрнең һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләрнең хәрби частьләренә хезмәт күрсәткән, моңа бәйле рәвештә яраланулар, контузияләр яки имгәнүләр алган яисә күрсәтелгән хәрби хәрәкәтләрне тәэмин итүдә катнашкан өчен СССР яисә Россия Федерациясе орденнары яисә медальләре белән бүләкләнгән шәхесләр (Әфгәнстанда, анда сугыш хәрәкәтләре алып барылган чорда, очышлар башкарган гражданнар авиациясе һава судноларының очкыч экипажлары әгъзаларын да кертеп); 6) 1979 елның декабреннән башлап 1989 елның декабренә кадәрге чорда Әфганстанга эшкә җибәрелгән, юнәлткәндә билгеләнгән срокны үтәгән яки нигезле сәбәпләр буенча вакытыннан алда кире командировкаланган шәхесләр; 7) 2015 елның 30 сентябреннән башлап Сүрия Гарәп Республикасы территориясендә махсус бурычларны үтәүне тәэмин итү өчен эшкә җибәрелгән, юнәлткәндә билгеләнгән срокны үтәгән яки нигезле сәбәпләр буенча вакытыннан алда кире командировкаланган шәхесләр; 8) Чечен Республикасында һәм аның янәшәсендәге Россия Федерациясе территорияләрендә Кораллы конфликт шартларында Россия Федерациясе Прокуратурасы органнары карарлары нигезендә үз хезмәт вазыйфаларын башкаручы Россия Федерациясе Прокуратурасы прокурорлары һәм тикшерүчеләре, 1994 елның декабреннән 1996 елның декабренә кадәр, Төньяк Кавказ төбәге территориясендә террорчылык операцияләре барышында Россия Федерациясе Прокуратурасы органнары яисә Россия Федерациясе Тикшерү комитеты карарлары нигезендә үз хезмәт вазыйфаларын башкаручы Россия Федерациясе Прокуратурасы органнары прокурорлары һәм тикшерүчеләре, Россия Федерациясе Тикшерү комитеты хезмәткәрләре, 1999 елның августыннан; 9) 2022 елның 24 февраленнән Украина, Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы территорияләрендә махсус хәрби операция барышында бурычларны үтәүне тәэмин итүгә юнәлтелгән затлар, юнәлткәндә билгеләнгән срокны үтәгән яки нигезле сәбәпләр буенча вакытыннан алда кире командировкаланган шәхесләр.	

3. Бөек Ватан сугышы инвалидлары һәм хәрби хәрәкәтләр инвалидлары:	
1) хәрәкәттәге армия составына керүче хәрби частҗләрдә, штабларда һәм учреждениеләрдә хәрби хезмәт үткән (хәрби частьләрдә тәрбияләнүчеләр һәм юнгаларны кертеп) яки вакытлыча анда булган хәрби хезмәткәрләр, шул санда запаска(отставкага) җибәрелгәннәр, гражданнар сугышы чорында яки Бөек Ватан сугышы чорында СССРның вакытылчы оккупацияләнгән территорияләрендә эш иткән партизаннар, яшерен оешмалар әгъзалары, хәрби хәрәкәтләр барган урыннарда эшләгән, гражданнар сугышы чорында яки Бөек Ватан сугышы чорында хәрби хәрәкәтләр барган урыннарда яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында инвалид калган һәм пенсия белән тәэмин итү ягыннан хәрәкәттәге армия составына кергән хәрби частьләрнең хәрби хезмәткәрләренә тигезләштерелгән эшчеләр һәм хезмәткәрләр; 2) Ватанны саклаганда яки бу Федераль законда күрсәтелгән чорларда фронтта, хәрби хәрәкәтләр барган районнарда хәрби хезмәт бурычларын үтәгәндә яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында инвалид калган хәрби хезмәткәрләр; 2.1) Россия Федерациясе территориясенә кораллы һөҗүмне чагылдыру бурычларын үтәгәндә, шулай ук Украина, Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы территорияләрендә махсус хәрби операция уздыру районнары янындагы Россия Федерациясе дәүләт чигендә һәм Россия Федерациясе субъектларының чик буе территорияләрендә Кораллы провокация барышында 2022 елның 24 февраленән алынган яра, контузия, гарипләнү яки авырулар аркасында инвалид булган Федераль куркынычсызлык хезмәте органнарының хәрби хезмәткәрләре; 3) хәрби хәрәкәтләр барган районнарда хәрби бурычларын үтәгәндә яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында инвалид калган эчке эшләр органнарының, милли гвардия гаскәрләренең, янгынга каршы дәүләт хезмәтенең, җинаять-башкарма системасы учреждениеләре һәм органнарының һәм дәүләт иминлеге органнарының, Россия Федерациясе мәҗбүри үтәү органнары һәм дәүләт куркынычсызлыгы органнары гаскәрләренең рядовой һәм җитәкче составына кергән шәхесләр, Россия Федерациясе Прокуратурасы органнары прокурорлары һәм тикшерүчеләре, Россия Федерациясе Тикшерү комитеты хезмәткәрләре; 4) 1941 елның 22 июненнән башлап 1951 елның 31 декабренә кадәрге чорда хәрби заданиеләрне	1995 елның 12 гыйнварыннан № 5-ФЗ «Ветераннар турында», 4 статьясы «Россия Федерациясен мәҗбүри үтәү органнарында хезмәт итү һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2019 елның 1 октябрендәге 328-ФЗ номерлы Федераль закон, 98 статья; «Ветераннар турында «Федераль законның 3 һәм 4 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 2019 елның 2 августындагы 320-ФЗ номерлы Федераль закон, 1 статья; «Ветераннар турында» Федераль законның 3 һәм 4 статьяларына үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 4 августындагы № 360-ФЗ Федераль закон, 1 статья; «Хәрби хезмәтне, Эчке эшләр органнарында, Янгынга каршы дәүләт хезмәтендә, наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр әйләнешен контрольдә тоту органнарында, җинаять-башкарма системасы учреждениеләрендә һәм органнарында, Россия Федерациясе Милли гвардиясе гаскәрләрендә, мәҗбүри үтәтү органнарында хезмәтне үтүче затларны, һәм аларның гаиләләрен пенсия белән тәэмин итү турында» Россия Федерациясе Законының 45 статьясына үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 16 февралендәге № 14-ФЗ федераль закон һәм «Ветераннар турында» Федераль закон, 2 статья; «Ветераннар турында «Федераль законга үзгәрешләр кертү хакында» 2022 елның 21 ноябрендәге № 450-ФЗ Федераль закон, 1 статья.

үтәгәндә, шулай ук СССР Хөкүмәте карарлары нигезендә 1941 елның 22 июненнән башлап 1957 елның 31 декабренә кадәрге чорда СССР территориясендә һәм башка дәүләтләр территорияләрендә территорияләрне һәм объектларны миналардан арындырганда, хәрби траллау буенча операцияләрне кертеп, алган яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында инвалид калган хәрби хезмәткәрләр, эчке эшләр органнарының һәм дәүләт иминлеге органнарының рядовой һәм җитәкче составы шәхесләре, сугышчылар һәм истребительләр батальоннарының, взводларның һәм халыкны яклау отрядларының командалы составы; 5) 1944 елның 22 июненнән башлап 1951 елның декабренә кадәрге чорда СССР Осоавиахим оешмалары һәм җирле хакимият органнары тарафыннан сугыш кирәк-яракларын һәм хәрби техника җыюга, территорияләрне һәм объектларны миналардан арылындыруга җәлеп ителеп, шушы чорда яралану, контузияләнү яки имгәнү аркасында инвалид калган шәхесләр; 6) башка дәүләтләр территорияләрендәге СССР Кораллы Көчләренең һәм Россия Федерациясе Кораллы Көчләренең хәрәкәттәге хәрби частьләренә хезмәт күрсәткән һәм бу дәүләтләрдә хәрби хәрәкәтләр алып барылган чорда яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында инвалид калган шәхесләр; 7) Дагыстан Республикасы башкарма хакимияте органнары карарлары нигезендә Дагыстан Республикасы территориясендә 1999 елның августыннан сентябренә кадәрге чорда контртеррористик операцияләрдә Дагыстан Республикасы үз-үзеңне яклау отрядлары составында хәрби хәрәкәттә катнашып, моңа бәйле рәвештә инвалид булган һәм күрсәтелгән чорда Дагыстан Республикасы үз-үзеңне яклау отрядлары составында яралану, контузияләнү яки имгәнү алу аркасында инвалид булуын раслаган Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә хәрби хәрәкәт ветераны таныклыгын алган шәхесләр; 8) Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары карары буенча төзелгән ирекле формированиеләргә Украина, Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы территорияләрендә 2022 елның 24 февраленнән, шулай ук Запорожск өлкәсе һәм Херсон өлкәсе территорияләрендә 2022 елның 30 сентябреннән махсус хәрби операция барышында Россия Федерациясе Кораллы көчләренә йөкләнгән бурычларны үтәүгә ярдәм итүче һәм ирекләләр	

формированиесендә булу турында контракт буенча бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә алынган яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында инвалид калган шәхесләр.	
4. Хәрби хезмәт ветераннары (хәрби хезмәткәрләр, шул санда запаска (отставкага) җибәрелгәннәр):	
1) Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә, башка гаскәрләрдә, хәрби формированиеләрдә һәм Россия Федерациясе законнары белән хәрби хезмәт каралган органнарда, СССР Кораллы Көчләрендә хезмәт итүче (хезмәт иткән), Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге Уставы нигезендә төзелгән Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлегенең катнашучылары – дәүләтләрнең Берләшкән Кораллы Көчләрендә, яисә Кырым Автономияле Республикасында һәм Севастополь шәһәрендә даими яшәүче Россия Федерациясенә Кырым Республикасы кабул ителгән һәм Россия Федерациясе составында яңа субъектлар барлыкка килгән көнгә - Кырым Республикасы һәм Севастополь федераль әһәмияттәге шәһәрләре Кырым Автономияле Республикасы һәм Севастополь шәһәре территорияләрендә хәрби хезмәт узган, Украина Кораллы Көчләре частьләрендә һәм оешмаларында, башка гаскәрләрдә, хәрби формированиеләрдә һәм органнарда хәрби хезмәт узган, аларда Украина законнары белән СССР яки Россия Федерациясе орденнары яки медальләре белән бүләкләнгән хәрби хезмәт каралган, йә Россия Федерациясенең мактау билгеләре белән бүләкләнгән, йә аңа лаек булган СССР яки Россия Федерациясенең мактаулы исемнәре, йә Россия Федерациясе Президентының Мактау грамоталары белән бүләкләнүчеләр яисә Россия Федерациясе Президентының Рәхмәт хатлары белән бүләкләнүчеләр йә Россия Федерациясе Кораллы көчләренең, башка гаскәрләрнең, хәрби формированиеләрнең һәм Россия Федерациясе законнары белән хәрби хезмәтнең гомуми озынлыгы 20 ел һәм аннан күбрәк булган шартларда хәрби хезмәт каралган ведомство билгеләре белән бүләкләнүчеләр; 2) Россия Федерациясе Кораллы Көчләрендә, Россия Федерациясе законнары белән хәрби хезмәт каралган башка гаскәрләрдә, хәрби формированиеләрдә һәм органнарда, СССР Кораллы Көчләрдә хәрби хезмәт итүче (иткән), Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлеге Уставы нигезендә төзелгән Бәйсез Дәүләтләр Бердәмлегенең катнашучылары – Дәүләтләрнең Берләшкән Кораллы Көчләренең хәрби хезмәткәрләре, шулай ук хәрби хезмәт бурычларын үтәү белән бәйле рәвештә алган яралану, контузияләнү, имгәнү яки чирләү аркасында	1995 елның 12 гыйнварыннан № 5-ФЗ «Ветераннар турында», 4 статьясы; «Ветераннар турында «Федераль законның 5 статьясына үзгәреш кертү хакында» 2020 елның 18 февралендәге № 19-ФЗ федераль закон, 1 статья..

инвалид калган хезмәткәрләр.	
5. Һәлак булган (вафат булган) сугыш инвалидларының, Бөек Ватан сугышында катнашучыларның, хәрби хәрәкәтләр ветераннарының тәрбиясендә булган һәм Россия Федерациясе Пенсия законнары нигезендә туендыручысын югалту очрагы буенча (аны алу хокукына ия) пенсия алучы гаиләләренең эшкә сәләтсез әгъзалары, шулай ук Бөек Ватан сугышында һәлак булган кешеләрнең җирле һава һөҗүменә каршы оборонаның объект һәм авария командаларыннан үз үзеңне саклау төркемнәренең шәхси составы арасыннан гаилә әгъзалары, шулай ук Ленинград шәһәренең госпиталь һәм хастаханәләрендә һәлак булган хезмәткәрләрнең гаилә әгъзалары.	1995 елның 12 гыйнварыннан № 5-ФЗ «Ветераннар турында», 21 статьясы..
6. «Японияне җиңү өчен» медале белән бүләкләнгән шәхесләр: а) 1 Ерак Көнчыгыш, 2 Ерак Көнчыгыш һәм Байкал арты фронтларының, Тын океан флотының һәм Амур елгасы флотилиясенең гаскәрләре составында Япония империалистларына каршы хәрби хәрәкәтләрдә турыдан-туры катнашкан Кызыл армия, Хәрби-Диңгез Флоты һәм НКВД частҗләренең һәм кушылмаларының барлык хәрби хезмәткәрләре һәм ялланган штат составының шәхесләре; б) Ерак Көнчыгышта совет гаскәрләренең хәрби хәрәкәтләрен тәэмин итүдә катнашкан НКО, НКВМФ һәм НКВД үзәк идарәләренең хәрби хезмәткәрләре.	1945 елның 30 сентябреннән «Японияне җиңү өчен» медален раслау турында» СССР Югары Советы Президиумы Указы.
7. «1941 – 1945 елларның Бөек Ватан сугышында Германияне җиңү өчен» медале белән бүләкләнгән шәхесләр: а) Кызыл Армия, Хәрби-Диңгез Флоты һәм НКВД гаскәрләре сафларында Ватан сугышы фронтларында катнашкан яки хәрби округларда үз эшләре белән җиңүне тәэмин иткән хәрби хезмәткәрләр һәм ялланган штат составының шәхесләре; б) Бөек Ватан сугышы чорында гамәлдәге Кызыл Армия, Хәрби-Диңгез Флоты һәм НКВД гаскәрләренең сафларында хезмәт иткән, әмма алардан яралану, авырулар һәм имгәнү буенча киткән, шулай ук дәүләт һәм партия оешмалары карары буенча армиядән читтә булган башка эшкә күчерелгән хәрби хезмәткәрләр һәм ялланган штат составының шәхесләре.	1945 елның 9 маеннан «1941-1945 елларның Бөек Ватан сугышында Германияне җиңү өчен» медален раслау турында» СССР Югары Советы Президиумы Указы
8. Россия Федерациясе территориясендә яшәүче гомуми авыру, хезмәт имгәнүе һәм башка сәбәпләр аркасында инвалид дип танылган (хокуксыз гамәлләр	2004 елның 22 августыннан №122-ФЗ «Россия Федерациясе» субъектлары дәүләт хакимиятенең закон чыгару

нәтиҗәсендә инвалид булган затлардан тыш) Икенче бөтендөнья сугышы чорында фашистлар һәм аларның союзниклары тарафыннан корылган концлагерьләр, гетто һәм башка мәҗбүри тоту урыннарының элеккеге балигъ булмаган тоткыннар. Фашизмның элеккеге балигъ булмаган тоткыннары.	(вәкиллекле) һәм башкарма органнарын оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» һәм «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» федераль законнары кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең закон чыгару актларына үзгәрешләр кертү һәм Россия Федерациясенең кайбер закон чыгару актлары үз көчләрен югалткан дип тану турында» Федераль законы, 154 статьясының 8 өлеше.
9. Акланган шәхесләр һәм сәяси репрессияләрдән зыян күргән дип танылган шәхесләр.	1991 елның 18 октябреннән № 1761-1 «Сәяси репрессияләр корбаннарын реабилитацияләү турында» Россия Федерациясе законы.
10. Советлар Союзы Герое, Россия Федерациясе Герое исемнәренә лаек булган яисә Дан орденының тулы кавалерлары булган гражданнар, Геройларның һәм Дан орденының тулы кавалерларының гаилә әгъзалары (тормыш иптәшләре, тол хатыннар (тол ирләр), ата-аналар, 18 яшькә кадәрге балалар, 18 яшькә кадәр инвалид булган 18 яшьтән өлкәнрәк балалар һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларда көндезге уку формасы буенча белем алучы 23 яшькә кадәрге балалар).	1993 елның 15 гыйнварыннан № 4301-1 «Советлар Союзы Геройлары, Россия Федерациясе Геройлары һәм Дан орденының тулы кавалерлары статусы турында» Россия Федерациясе Законы, статья 1.1., 4.
11. Социалистик хезмәт Геройлары, Россия Федерациясе хезмәт Геройлары, Хезмәт Даны орденының тулы кавалерлары, Социалистик Хезмәт Геройларының яисә Хезмәт Даны орденының тулы кавалерларының кабаттан никахка кермәгән тол калган хатыннары (тол калган ирләре) (Социалистик Хезмәт Героеның яисә Хезмәт Даны орденының тулы кавалерының вафат булу (һәлак булу) датасына карамастан).	1997 елның 9 гыйнварыннан № 5-ФЗ «Социалистик Хезмәт Геройларына, Россия Федерациясе Хезмәт Геройларына һәм Хезмәт Даны орденының тулы кавалерларына социаль гарантияләр бирү турында» Федераль закон
12. Аеруча куркыныч бүлекчәләр гражданнары.	«Аерым куркыныч бүлекчәләреннән гражданнарны социаль яклауны тәэмин итү буенча чаралар турында» («Аерым куркыныч бүлекчәләре гамәлләрендә гражданнарның турыдан-туры катнашу критерийлары» белән бергә) 1992 елның 11 декабреннән № 958 Россия Федерациясе Хөкүмәтенең карары.
13. Чернобыль АЭСындагы һәлакәт аркасында радиация йогынтысына дучар ителгән Россия Федерациясе гражданнары.	1991 елның 15 маеннан № 1244-1 «Чернобыль АЭСындагы һәлакәт аркасында радиация йогынтысына

	дучар ителгән гражданнарны социаль яклау турында» Россия Федерациясе Законы.
14. 1957 елда «Маяк» җитештерү берләшмәсендәге авария һәм Тичә елгасына радиоактив калдыклар эләгү аркасында радиация йогынтысына дучар ителгән Россия Федерациясе гражданнары.	1998 елның 26 ноябреннән № 175-ФЗ «1957 елда «Маяк» җитештерү берләшмәсендәге авария һәм Тичә елгасына радиоактив калдыклар эләгү аркасында радиация йогынтысына дучар ителгән Россия Федерациясе гражданнарын социаль яклау турында» Федераль законы.
15. Семипалатинск полигонында атом-төш сынаулары аркасында радиация йогынтысына дучар ителгән Россия Федерациясе гражданнары.	2002 елның 10 гыйнварыннан № 2-ФЗ «Семипалатинск полигонында атом-төш сынаулары аркасында радиация йогынтысына дучар ителгән гражданнарга социаль гарантияләр турында» Федераль законы